

## Helyi tanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára

### Technika és tervezés

Az alábbi helyi tanterv a Hajdú-Bihar Megyei Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium számára a 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben (1., 5., 9. évfolyamokon) bevezetésre kerülő Nemzeti alaptantervben foglalt szabályozás alapján készült.

**A képzés sajátosságai szerint: sajátos nevelési igényű/halmozottan sérült (látássérült, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók számára készült.**

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, az alkalmazás, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltségterület leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A technika és tervezés tantárgy közvetlen célja a tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.

A tantárgy elsajátítása segítséget nyújt az életszerű feladatok végrehajtásával és a konkrét problémahelyzetek megoldásával az iskola és a munka világa közötti kapcsolat felismerésére. A gyakorlati munkavégzés hozzájárul a tudás elismeréséhez, az alkotó munka megbecsüléséhez.

A technika és tervezés tantárgy feladata olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhe értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése.

**2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes**

A tantárgy hozzájárul a célszerű és esztétikus élettér kialakításának igényléséhez, a praktikus élet szokásrendszerének elsajátításához, folyamatos figyelmet fordít a tanulók érdeklődésének felkeltésére, motiválására. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, a türelem, a rendszeret és egymás megbecsülése.

A családi munkamegosztás szerepeinek megismerése és kipróbálása során segíti a tanuló fokozatos bekapcsolódását az önellátásba és a házimunka elvégzésébe.

A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályaeorientációt és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében.

### **Speciális célok, feladatok:**

A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítettek a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás) is. Mindez pszichésen megterhelő, emiatt gyakran személyiség- és szocializációs zavar is kialakulhat (önállótlanág, lassú reakciókészség, passzivitás, önbizalomhiány, elkülönülésre való hajlam vagy túlzott önérvényesítő magatartás, indulatosság, téves eszmék).

A pedagógus fokozott odafigyeléssel, egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

### **Sajátos fejlesztési célok, feladatok:**

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók pályaeorientációja szempontjából fontos, hogy hatékony fejlesztést kapjanak technikai jellegű munkafolyamatok tervezéséhez, kivitelezéséhez, munkakultúrájuk megalapozásához.
- Időtöbblet biztosítására van szükség a különböző anyagok többoldalú érzékleti megismerésére, az adaptált eszközökkel történő mérésre az egyéni igényeknek megfelelően.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a balesetmentes szerszámhasználatra, a látássérült emberek életvitelét segítő speciális eszközök használatára (beszélő mérleg, adaptált tűbefűző, mérőszalag, stb.).
- Bizonyos munkatevékenységeknél tekintettel kell lenni a szintévesztő, színvak tanulók különleges igényeire.
- Speciális tartalmakkal egészül ki a közlekedési ismeretek, a háztartáskultúra témaköre.

- Az értékelés során kapjon hangsúlyt a tanuló önmagához mért fejlődése, figyelmet az esetleg csatlakozó mozgássérülés.

A tantárgy tanítása során a pedagógusnak számítani kell a tanulók csökkent teljesítőképességére, amely megnyilvánulhat:

- az előzetes tapasztalatok hiányosságában
- az eszközhasználattal kapcsolatos jártasságban
- a finommozgás fejlettségének alacsonyabb szintjében
- pontatlan megfigyelőképességben
- lassú munkatempóban
- gátlásos magatartásban, az önbizalom hiányában

**A technika és tervezés órák megoszlása az adott évfolyamokon a következő:**

<b>Évfolyam</b>	<b>1.</b>	<b>2.</b>	<b>3.</b>	<b>4.</b>
<b>Heti óraszám</b>	<b>1 óra</b>	<b>1 óra</b>	<b>1 óra</b>	<b>1 óra</b>
<b>Tanítási hetek száma</b>	<b>36 hét</b>	<b>36 hét</b>	<b>36 hét</b>	<b>36 hét</b>
<b>Éves óraszám</b>	<b>36 óra</b>	<b>36 óra</b>	<b>36 óra</b>	<b>36 óra</b>

## **1–2. évfolyam**

A tantárgy a célok elérése érdekében az erkölcsi nevelés területén különösen nagy hangsúlyt helyez a tevékenységek végzéséhez szükséges rend és magatartási formák szokássá alakítására, amely elősegíti a koncentrált figyelmet és lehetővé teszi a fokozódó önállóság kialakulását. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek megérti, hogy a munkatevékenységhez szükséges biztonságos, rendezett környezet megóvása önmaga és a társak testi épségét szolgálja.

A nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a tanuló megtanulja, hogy környezetének szokásrendszere és hagyományai ápolása, az ünnepek méltósága múlik az életkorának megfelelően segített környezeti rend megtartásán.

Az önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztési területet a tantárgy a reális énkép és önismeret kialakításával, a képességek és készségek kialakításának folyamatát segíti a reális önértékelés és a saját teljesítmény összhangjának megteremtésével. A tanulót fejlettségi

**2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes**

szintjének megfelelő feladatok végrehajtásával a teljesítmény fokozására ösztönzi, felismerteti a közösségért végzett munka és egymás segítségének fontosságát.

A családi életre nevelésben a tantárgy a környezet ápolásának, a rendezettség és az esztétikus megjelenés fontosságának felismertetésével vesz részt. A fenntarthatóság, környezettudatosság terén a tantárgy megismerteti az anyagok, formák tulajdonságait, a megmunkálhatóságot, az újrahasznosítás lehetőségeit.

A pályaorientáció területén kialakul a tanulóban a kedvelt tevékenységek végzéséhez kapcsolódó sikerélmény.

Minden gyakorlati munkafolyamat megismerése a kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez járul hozzá az eszközök, anyagok nevének, tulajdonságainak, funkcióiknak megismerésével.

A tantárgy fontos szerepet játszik a választás szabadságának támogatásában, a változások figyelése és tudatosítása által a környezet megfigyelésében és alakításában.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák területén a tanuló elfogadja társai különbözőségét, tiszteletben tartja mások véleményét, képes együttműködni társaival és betartja a szociális érintkezés alapvető szabályait.

## **1. ÉVFOLYAM**

**36 ÓRA**

### **A témakörök áttekintő táblázata:**

<b>Témakör neve</b>	<b>Óraszám</b>
Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	15
Anyagok alakítása, modellezés	15
Háztartás, gazdálkodás, életmód	6
<b>Összes óraszám:</b>	<b>36</b>

<b>Témakör</b>	<b>1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 15 óra/15 óra</b>
<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	<p>A személyes higiénia, az esztétikus környezet és a kulturált étkezési szokások iránti igény kialakítása.</p> <p>Elemi szabályismeret, szabályalkalmazás, biztonságos gyalogos közlekedés kialakítása.</p>	

<b>Fejlesztési ismeretek</b>	<b>Fejlesztési tevékenységek</b>
<p>1.1. Önkiszolgálás</p> <p>Öltözködés</p> <p>Étkezés</p> <p>Személyes tér gondozása (tanulóhely, játszóhely, tisztálkodás helye, ruházat)</p>	<p>Igény a rendezett külső megjelenésre.</p> <p>Fokozódó önállósággal az aktuális tevékenységek gyakorlása, az időjárásnak megfelelő öltözék kiválasztása.</p> <p>Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek végzése, a szükséges eszközök kiválasztása, megfelelő használata.</p> <p>Az adott helyszínek és eszközök rendeltetésszerű, körültekintő használata és rendben tartásának gyakorlása.</p> <p>Ruhanemű elrakása, hajtogatása, lábbeli tisztítása.</p>
<p>1.2. Tisztálkodás (érezkszervek, kéz és láb tisztántartása, fogápolás)</p> <p>Eszközök</p> <p>Alkalmak</p> <p>Helyei</p>	<p>Irányítással a tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése.</p> <p>Helyes fogápolás.</p> <p>A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő szituációs gyakorlatok végzése.</p>
<p>1.3. Közlekedés</p> <p>Gyalogos szabályai</p> <p>Közlekedés saját településen, az iskola környezetében (városban, faluban)</p>	<p>Szabályok gyakorlása terepasztalon, maketten, csoportos tréning a terepen, valós helyzetben, folyamatosan (úttesten való átkelés, vészhelyzetek megfigyelése, felismerése).</p> <p>Beszámoló, gyűjtés, válogatás, csoportosítás, tanulmányi séta tapasztalatai alapján.</p>
Fogalmak	Szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, lábbeli, cipőkefe, cipőkrem, időjárás, étkezés, evőeszköz, terítés, tálalás, abrosz,

	tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, karjelzés, Állj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!
--	---

<b>Témakör</b>	<b>2. Anyagok alakítása, modellezés</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 15 óra/15 óra</b>
<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az anyagok sokféleségének tudatosítása, változatos alakítási technikák elsajátítása, saját elképzelés megjelenítése az alkotásokban.	

Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
2.1. Képlékeny anyagok alakítása	Manipulálás homokkal, darával (homokozó, homoktábla, daratábla).  Agyag, gyurma megmunkálása, gömb és hengerforma előállítása, adott formák keresése a környezetben.
2.2. Papírmunkák	A papír fajtáinak, tulajdonságainak megismerése.  Megmunkálása tépéssel, nyírással, vágással (olló használatának gyakorlása), hajtogatással.
2.3. Manipuláció fonallal, zsineggel	Formakövetés, formaalakítás, fűzés.  Csokorkötés öltözködéshez, csomagoláshoz.
2.4. Természetes anyagok	Gyűjtés, csoportosítás (kavics, termések, falevél), formakitöltés, alkotások készítése minta és egyéni elképzelés alapján.
2.5. Modellezés	Sík- és térbeli elemek (logikai készlet, színes rúd, építőkockák) felhasználásával, csoportosítás, válogatás forma, nagyság, szín alapján.  Néhány elemből készült modell összeállítása minta alapján.  Saját elképzelés alapján síkbeli és térbeli formák készítése spontán módon és előzetes terv alapján.
Fogalmak	Kemény, puha, képlékeny, homok, agyag, gyurma, sógyurma, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, papír, sima, gyúrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, cérna, fonal, zsineg, spárga, szál, csomó, csomózás, csokor, természetes anyag, műanyag, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, sík,

**A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE**

	tér, modell, makett, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret.
--	--



Témakör	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód	Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 6 óra/6 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>Képesség fejlesztése a tanuló saját testi fejlődésének, változásának tudatos figyelemmel kísérésére.</p> <p>Képesség kialakítása egészségi állapota regisztrálására, megbízható megfogalmazására.</p>	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
<p>3.1. Egészség, betegség</p> <p>3.2. Egészséges életmód kialakítása</p>	<p>Saját test megfigyelése, a tapasztalt érzések felismerése, megnevezése.</p> <p>Napirend összeállítása.</p> <p>A rendszeres mozgás szükségességének felismerése.</p> <p>A munka és pihenés közötti egyensúlyra törekvés.</p> <p>Egészséges táplálkozás megismerése (kerülendő és fontos ételek megnevezése, csoportosítása).</p>	
Fogalmak	Közérzet, hangulat, jól érzem magam, rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.	

**TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- ALAPFOGALMAK ISMERETE, ALAPFELADATOK BIZTOS ELSAJÁTÍTÁSA.

**A tanulók értékelése 1. évfolyamon:**

A tanulók értékelése 1. évfolyamon szöveges minősítés formájában történik:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul

**2. ÉVFOLYAM**  
**36 ÓRA**

<b>Témakör neve</b>	<b>Óraszám</b>
Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	15
Anyagok alakítása, modellezés	15
Háztartás, gazdálkodás, életmód	6
<b>Összes óraszám:</b>	<b>36</b>

<b>Témakör</b>	<b>1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 15 óra/15 óra</b>
<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	A személyes higiénia, az esztétikus környezet és a kulturált étkezési szokások iránti igény kialakítása. Elemi szabályismeret, szabályalkalmazás, biztonságos gyalogos közlekedés kialakítása.	

<b>Fejlesztési ismeretek</b>	<b>Fejlesztési tevékenységek</b>
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés Étkezés Személyes tér gondozása (tanulóhely, játszóhely, tisztálkodás helye, ruházat)	Igény a rendezett külső megjelenésre. Fokozódó önállósággal az aktuális tevékenységek gyakorlása, az időjárásnak megfelelő öltözék kiválasztása. Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek végzése, a szükséges eszközök kiválasztása, megfelelő használata. Az adott helyszínek és eszközök rendeltetésszerű, körültekintő használata és rendben tartásának gyakorlása. Ruhanemű elrakása, hajtogatása, lábbeli tisztítása.

<p>1.2. Tisztálkodás (érzékszervek, kéz és láb tisztántartása, fogápolás)</p> <p>Eszközök</p> <p>Alkalmak</p> <p>Helyei</p>	<p>Irányítással a tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiénét szolgáló gyakorlatok végzése.</p> <p>Helyes fogápolás.</p> <p>A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő szituációs gyakorlatok végzése.</p>
<p>1.3. Közlekedés</p> <p>Gyalogos közlekedés szabályai</p> <p>Közlekedés saját településen, az iskola környezetében (városban, faluban)</p>	<p>Szabályok gyakorlása terepasztalon, maketten, csoportos tréning a terepen, valós helyzetben, folyamatosan (üttesten való átkelés, vészhelyzetek megfigyelése, felismerése).</p> <p>Beszámoló, gyűjtés, válogatás, csoportosítás, tanulmányi séta tapasztalatai alapján.</p>

<p><b>Fogalmak</b></p>	<p>Szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, lábbeli, cipőkefe, cipőkrém, időjárás, étkezés, evőeszköz, terítés, tálalás, abrosz, tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, karjelzés, Állj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!</p>
------------------------	--

<p><b>Témakör</b></p>	<p><b>2. Anyagok alakítása, modellezés</b></p>	<p><b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 15 óra/15 óra</b></p>
<p><b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>Az anyagok sokféleségének tudatosítása, változatos alakítási technikák elsajátítása, saját elképzelés megjelenítése az alkotásokban.</p>	

<p><b>Fejlesztési ismeretek</b></p>	<p><b>Fejlesztési tevékenységek</b></p>
<p>2.1. Képlékeny anyagok alakítása</p>	<p>Manipulálás homokkal, darával (homokozó, homoktábla, daratábla).</p> <p>Agyag, gyurma megmunkálása, gömb és hengerforma előállítás, adott formák keresése a környezetben.</p>

2.2. Papírmunkák	A papír fajtáinak, tulajdonságainak megismerése. Mégmunkálása tépéssel, nyírással, vágással (olló használatának gyakorlása), hajtogatással.
2.3. Manipuláció fonallal, zsineggel	Formakövetés, formaalakítás, fűzés. Csokorkötés öltözködéshez, csomagoláshoz.
2.4. Természetes anyagok	Gyűjtés, csoportosítás (kavics, termések, falevél), formakitöltés, alkotások készítése minta és egyéni elképzelés alapján.
2.5. Modellezés	Sík- és térbeli elemek (logikai készlet, színes rúd, építőkockák) felhasználásával, csoportosítás, válogatás forma, nagyság, szín alapján. Néhány elemből készült modell összeállítása minta alapján. Saját elképzelés alapján síkbeli és térbeli formák készítése spontán módon és előzetes terv alapján.

<b>Fogalmak</b>	Kemény, puha, képlékeny, homok, agyag, gyurma, sógyurma, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, papír, sima, gyúrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, cérna, fonal, zsinog, spárga, szál, csomó, csomózás, csokor, természetes anyag, műanyag, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, sík, tér, modell, makett, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret.
-----------------	--

<b>Témakör</b>	<b>3. Háztartás, gazdálkodás, életmód</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 6 óra/6 óra</b>
<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	Képesség fejlesztése a tanuló saját testi fejlődésének, változásának tudatos figyelemmel kísérésére. Képesség kialakítása egészségi állapota regisztrálására, megbízható megfogalmazására.	

3.1. Egészség, betegség	Saját test megfigyelése, a tapasztalt érzések felismerése, megnevezése. Napirend összeállítása.
-------------------------	--

3.2. Egészséges életmód kialakítása	<p>A rendszeres mozgás szükségességének felismerése.</p> <p>A munka és pihenés közötti egyensúlyra törekvés.</p> <p>Egészséges táplálkozás megismerése (kerülendő és fontos ételek megnevezése, csoportosítása).</p>
Fogalmak	<p>Közérzet, hangulat, jól érzem magam, rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.</p>

<p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végére</b></p>	<p>Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal.</p> <p>Kulturált, szabályos étkezés.</p> <p>A közvetlen környezet rendben tartása.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak ismerete és betartása.</p> <p>A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata.</p> <p>A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.</p> <p>Anyagok alakításánál az alaptechnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.</p> <p>Egyszerű, néhány elemből álló modell összeállítása utánzással és egyéni elképzelés alapján.</p> <p>A tanuló saját egészségi állapotának megbízható értékelése.</p>
---	---

**TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

– ALAPFOGALMAK ISMERETE, ALAPFELADATOK BIZTOS ELSAJÁTÍTÁSA.

**A tanulók értékelése 2. évfolyamon:**

A tanulók értékelése 2. évfolyamon félévig szöveges minősítés, második félévtől pedig érdemjegy formájában történik:

- |                           |                 |
|---------------------------|-----------------|
| - kiválóan megfelelt      | - jeles (5)     |
| - jól megfelelt           | - jó (4)        |
| - megfelelt               | - közepes (3)   |
| - felzárkóztatásra szorul | - elégséges (2) |
|                           | - elégtelen (1) |

**2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes**

### 3–4. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelés terén kiemelt figyelmet fordít az alkotó munka megszerettetésére, a munkavégzés elemi szabályrendszerének megismertetésére és mások munkájának megbecsülésére. Megfelelő módon válik képessé a segítség kérésére és elfogadására környezetétől.

A nemzeti öntudat és hazafias nevelés terén az ünnepekre készülődés és az ünnepi hangulat elkülönítése a hétköznaptól a környezet rendjében és a megjelenésben. A tantárgy segíti az önismeret és társas kapcsolati kultúra elveit a tevékenységek során kialakuló választással a kedvelt alapanyagok és megmunkálási módok között.

A családi életre nevelésben nagy szerepet játszik a tantárgy az esztétikus környezet kialakításában. Nagy hangsúlyt helyez a családi életben való munkamegosztás megismerésére, a tanuló képességeinek függvényében az egyszerű önellátási és háztartási munka elvégzésére. Felismerteti a környezetvédelem lehetőségeit a mindennapi életben és a hétköznapi tevékenységek idő és energiatakarékos elvégzésének lehetőségére figyelmeztet.

A tanuló a pályaeorientáció megalapozásának érdekében megismeri az érdeklődését felkeltő elemi munkákat. A tantárgy tanulása során a tanuló megismeri a környezet technikai berendezéseit, funkcióját, mélyülnek ismeretei az anyagok tulajdonságairól és alakíthatóságukról, a célszerű használatról. Belátja a környezeti károkozás megelőzésének fontosságát, felismeri a veszélyekre felhívó jelzéseket.

Az esztétikai-művészeti tudatosság a mindennapi élet és környezet esztétikumának kialakulásában, az ízlésének alakulásában támogatja.

#### **Súlyosan látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:**

Az egyéni teljesítőképességben mutatkozó eltérések differenciálást kívánnak. A gyengébb látóképességű és ügyetlenebb mozgású tanulók számára feltétlenül biztosítani kell a saját adottságaikhoz mért fokozatosságot, kellő gyakorlási időt.

Mindenféle eszközhasználat és munkavégzés a látássérült finommozgásának fejlesztését szolgálja. Az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása higiénias tevékenységek, különös tekintettel a szem védelmére. Közlekedésben (gyalogosként, tömegközlekedésben), elsődleges szempont a biztonságra törekvés, ill. segítségkérés lehetőségei.

**3. ÉVFOLYAM**  
**36 ÓRA**

**A témakörök áttekintő táblázata:**

<b>Témakör neve</b>	<b>Óraszám</b>
Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	10
Anyagok alakítása, modellezés	10
Háztartás, gazdálkodás, életmód	16
<b>Összes óraszám:</b>	36

**JAVASOLT ÓRASZÁM/ HELYI ÓRASZÁM: 36 óra/ 36 óra**

<b>Témakör</b>	<b>1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 10 óra/ 10 óra</b>
<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	<p>A rendszeres és következetes testi higiéné megteremtéséhez szükséges tevékenységek elsajátítása.</p> <p>A tevékenységek során előforduló veszélyek tudatosítása, és azok kivédésének megismertetése.</p> <p>A tömegközlekedés során a kulturált közlekedés illemszabályainak megismertetése és gyakoroltatása.</p> <p>A legfontosabb közlekedési jelzőtáblákra vonatkozó tudnivalók elsajátítása.</p>	

<b>Fejlesztési ismeretek</b>	<b>Fejlesztési tevékenységek</b>
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	<p>Igény a rendezett külső megjelenésre.</p> <p>Az öltözködés kiválasztása több szempont mérlegelésével (időjárás, napszak, alkalom).</p> <p>Öltözködés tempójának és az önállóság fokának javítása (gombolás, csatolás, fűzés gyakorlása).</p>
Saját ruhanemű gondozása	<p>Hajtogatás gyakorlása, hiányok észlelése, jelzése (gombhiány, húzózár hibája). Ruhanemű gondos tárolása, számontartása (testneveléshez, úszáshoz).</p>

**2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes**

**A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE**

Étkezés	Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek egyre önállóbb végzése, a tanult tevékenységek spontán elvégzése (gyümölcs megmosása, étkezéshez kapcsolódó helyi szokások spontán gyakorlása).
Közösségi tér gondozása	Söprés, szemétygyűjtés, portalanítás. Takarítóeszközök ismerete, célszerű, rendszeres használata.
1.2. Tisztálkodás (tusolás, fürdés menete, szabályai, haj- és körömápolás)	A tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiénét szolgáló gyakorlatok végzése. A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő gyakorlatok végzése.
Veszélyforrások mosdóban, fürdőszobában, WC-n	Szituációs gyakorlatok, veszélyforrások felismerése, csoportosítása, aktuális piktogramok megismerése.
1.3. Közlekedés Tömegközlekedés Tömegközlekedési illemszabályok Jelzőtáblák	Tömegközlekedés tudnivalóinak gyakorlása, közlekedési eszközök csoportosítása. Csoportos közlekedés gyakorlása valós helyzetekben. Gyakorlás modellált helyzetekben. A jelzőtáblák céljának, formájának, jelentésének tanulása, gyakorlása.
Fogalmak	Napszak, alkalom, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, aktuálisan használt konyhai eszközök és tevékenységek, áramútés, takarítóeszközök, veszélyes anyagok, piktogramok és jelentésük, tömegközlekedési eszközök, közlekedési jelzőtáblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, udvariasság.

<b>Témakör</b>	<b>2. Anyagok alakítása, modellezés</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 10 óra/ 10 óra</b>
<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	A környezet anyagaival kapcsolatos ismeretek bővítése. A tervezéshez szükséges képességek fejlesztése egyszerű tárgy készítése során. Finommozgások fejlesztése. Mérések pontos elvégzése.	

**2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes**



	Modellezés menetének megtervezése, algoritmuskövetés fejlesztése.
--	---

Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
<p>2.1. Fa megmunkálása</p> <p>Fa tulajdonságai, megmunkálásának eszközei.</p> <p>Fa használatának területei (épület, bútor, tüzelés, papír)</p>	<p>Fából készült tárgyak keresése (válogatás, csoportosítás).</p> <p>Hurkapálcika, puhafa megmunkálása (darabolás, csiszolás, tördelés, faragás, festés, ragasztás, szegelés, szeghúzás).</p>
<p>2.2. Varrás, vágás</p> <p>Tű balesetmentes használatának szabályai</p> <p>Vágóeszközök balesetmentes használata</p>	<p>Tű befűzése, csomó kötése.</p> <p>Egyszerű öltések gyakorlása papíron, textilen.</p> <p>Különböző anyagok (textil, műanyag, papír) vágása (csík, egyszerű formák).</p>
<p>2.3. Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése</p>	<p>Falevél préselése, ragasztása (képeslap).</p> <p>Kavics festése (állat, tárgyak).</p> <p>Termékek, magok felhasználásával játékok, díszek készítése.</p>
<p>2.4. Modellezés</p>	<p>Terepasztalon, homokozóban térbeli alakzatok készítése tervek, minta alapján (vár, autópálya, vasútvonal).</p> <p>Kockákból, építőelemekből ház, házsor, utcakép építése (segítséggel) látszati rajz alapján.</p> <p>Fémépítőből egyszerűbb szerkezetek összeállítása, szerszámhasználat gyakorlása.</p>

<b>Fogalmak</b>	Szalma, nád, mag, termés, fonal, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, szeg, kalapács, harapófogó, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.
-----------------	--

<b>Témakör</b>	<b>3. Háztartás, gazdálkodás, életmód</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 16 óra/ 16 óra</b>
----------------	---	--

<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	Teendők számbavétele a gyógyulás és az egészség megőrzésének érdekében. Az egészséges életmód iránti igény felkeltése.
<b>Fejlesztési ismeretek</b>	Fejlesztési tevékenységek
<b>3.1. Teendők betegség, baleset esetén. Gyógyszerek tárolása, alkalmazásuk feltételei.</b>	Szülő, tanár tájékoztatása, orvos, mentő értesítése (telefonálás gyakorlása, szerepjáték). Gyógyszerekkel kapcsolatos veszélyek megismerése, balesetek elkerülése.
<b>3.2. Egészséges életmód</b>	Az egészséges életmód kialakításának feltételei, előnyeinek megismerése a saját egészség fenntartásában (egészséges táplálkozás, rendszeres mozgás, káros szokások elutasítása).
<b>3.3. Munkamegosztás a családban Saját környezet rendben tartása</b>	Részvétel a családi munkában (vásárlás, takarítási munkák). Rendezett környezet kialakítása és fenntartása, szelektív hulladékgyűjtés. Takarítás, takarítási eszközök.
<b>Növényápolás, kisállat gondozása a tanuló környezetében.</b>	Az élőlények tartásával járó felelősség megismerése, növények és állatok gondozásához kapcsolódó teendők számbavétele (rendszeresség, felelősség, megbízhatóság).
<b>3.4. Takarékoság</b>	A személyes teendők számbavétele a takarékoság körében (víz, villany, fűtés, ruhák megkímélése, zsebpénz beosztása)

<b>Fogalmak</b>	Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód, döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.
-----------------	--

– ALAPFOGALMAK ISMERETE, ALAPFELADATOK BIZTOS ELSAJÁTÍTÁSA.

ÉRTÉKELÉS: 1-5 SKÁLÁN TÖRTÉNŐ OSZTÁLYOZÁS .

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

**4. ÉVFOLYAM**  
**36 ÓRA**

**A témakörök áttekintő táblázata:**

<b>Témakör neve</b>	<b>Óraszám</b>
Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	10
Anyagok alakítása, modellezés	10
Háztartás, gazdálkodás, életmód	16
<b>Összes óraszám:</b>	36

**JAVASOLT ÓRASZÁM/ HELYI ÓRASZÁM: 36 óra/ 36 óra**

<b>Témakör</b>	<b>1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 10 óra/ 10 óra</b>
<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	<p>A rendszeres és következetes testi higiéné megteremtéséhez szükséges tevékenységek elsajátítása.</p> <p>A tevékenységek során előforduló veszélyek tudatosítása, és azok kivédésének megismertetése.</p> <p>A tömegközlekedés során a kulturált közlekedés illemszabályainak megismertetése és gyakoroltatása.</p> <p>A legfontosabb közlekedési jelzőtáblákra vonatkozó tudnivalók elsajátítása.</p>	

<b>Fejlesztési ismeretek</b>	<b>Fejlesztési tevékenységek</b>
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	<p>Igény a rendezett külső megjelenésre.</p> <p>Az öltözék kiválasztása több szempont mérlegelésével (időjárás, napszak, alkalom).</p> <p>Öltözködés tempójának és az önállóság fokának javítása (gombolás, csatolás, fűzés gyakorlása).</p>
Saját ruhanemű gondozása	<p>Hajtogatás gyakorlása, hiányok észlelése, jelzése (gombhiány, húzózár hibája). Ruhanemű gondos tárolása, számontartása (testneveléshez, úszáshoz).</p>
Étkezés	<p>Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek egyre önállóbb végzése, a tanult tevékenységek spontán elvégzése</p>

**2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes**

	(gyümölcs megmosása, étkezéshez kapcsolódó helyi szokások spontán gyakorlása).
Közösségi tér gondozása	Söprés, szemétyűjtés, portalanítás. Takarítóeszközök ismerete, célszerű, rendszeres használata.
1.2. Tisztálkodás (tusolás, fürdés menete, szabályai, haj- és körömápolás)	A tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése. A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő gyakorlatok végzése.
Veszélyforrások mosdóban, fürdőszobában, WC-n	Szituációs gyakorlatok, veszélyforrások felismerése, csoportosítása, aktuális piktogramok megismerése.
1.3. Közlekedés  Tömegközlekedés  Tömegközlekedési illemszabályok  Jelzőtáblák	Tömegközlekedés tudnivalóinak gyakorlása, közlekedési eszközök csoportosítása. Csoportos közlekedés gyakorlása valós helyzetekben.  Gyakorlás modellált helyzetekben.  A jelzőtáblák céljának, formájának, jelentésének tanulása, gyakorlása.
<b>Fogalmak</b>	Napszak, alkalom, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, aktuálisan használt konyhai eszközök és tevékenységek, áramütés, takarítóeszközök, veszélyes anyagok, piktogramok és jelentésük, tömegközlekedési eszközök, közlekedési jelzőtáblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, udvariasság.

<b>Témakör</b>	<b>2. Anyagok alakítása, modellezés</b>	<b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 10 óra/ 10 óra</b>
<b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>	A környezet anyagaival kapcsolatos ismeretek bővítése. A tervezéshez szükséges képességek fejlesztése egyszerű tárgy készítése során. Finommozgások fejlesztése. Mérések pontos elvégzése. Modellezés menetének megtervezése, algoritmuskövetés fejlesztése.	
<b>Fejlesztési ismeretek</b>	Fejlesztési tevékenységek	

<p><b>2.1. Fa megmunkálása</b></p> <p><b>Fa tulajdonságai, megmunkálásának eszközei.</b></p> <p><b>Fa használatának területei (épület, bútor, tüzelés, papír)</b></p>	<p>Fából készült tárgyak keresése (válogatás, csoportosítás).</p> <p>Hurkapálcika, puhafa megmunkálása (darabolás, csiszolás, tördelés, faragás, festés, ragasztás, szegelés, szeghúzás).</p>
<p><b>2.2. Varrás, vágás</b></p> <p><b>Tű balesetmentes használatának szabályai</b></p> <p><b>Vágóeszközök balesetmentes használata</b></p>	<p>Tű befűzése, csomó kötése.</p> <p>Egyszerű öltések gyakorlása papíron, textilen.</p> <p>Különböző anyagok (textil, műanyag, papír) vágása (csík, egyszerű formák).</p>
<p><b>2.3. Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése</b></p>	<p>Falevél préselése, ragasztása (képeslap).</p> <p>Kavics festése (állat, tárgyak).</p> <p>Termések, magok felhasználásával játékok, díszek készítése.</p>
<p><b>2.4. Modellezés</b></p>	<p>Terepasztalon, homokozóban térbeli alakzatok készítése tervek, minta alapján (vár, autópálya, vasútvonal).</p> <p>Kockákból, építőelemekből ház, házsor, utcakép építése (segítséggel) látszati rajz alapján.</p> <p>Fémépítőből egyszerűbb szerkezetek összeállítása, szerszámhasználat gyakorlása.</p>
<p><b>Fogalmak</b></p>	<p>Szalma, nád, mag, termés, fonal, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, szeg, kalapács, harapófogó, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.</p>

<p><b>Témakör</b></p>	<p><b>3. Háztartás, gazdálkodás, életmód</b></p>	<p><b>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 16 óra/ 16 óra</b></p>
-----------------------	--	---

<p><b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>Teendők számbavétele a gyógyulás és az egészség megőrzésének érdekében. Az egészséges életmód iránti igény felkeltése.</p>
<p><b>Fejlesztési ismeretek</b></p>	<p>Fejlesztési tevékenységek</p>
<p><b>3.1. Teendők betegség, baleset esetén.</b> <b>Gyógyszerek tárolása, alkalmazásuk feltételei.</b></p>	<p>Szülő, tanár tájékoztatása, orvos, mentő értesítése (telefonálás gyakorlása, szerepjáték). Gyógyszerekkel kapcsolatos veszélyek megismerése, balesetek elkerülése.</p>
<p><b>3.2. Egészséges életmód</b></p>	<p>Az egészséges életmód kialakításának feltételei, előnyeinek megismerése a saját egészség fenntartásában (egészséges táplálkozás, rendszeres mozgás, káros szokások elutasítása).</p>
<p>3.3. Munkamegosztás a családban Saját környezet rendben tartása</p>	<p>Részvétel a családi munkában (vásárlás, takarítási munkák). Rendezett környezet kialakítása és fenntartása, szelektív hulladékgyűjtés. Takarítás, takarítási eszközök.</p>
<p>Növényápolás, gondozása a környezetében. kisállat a tanuló</p>	<p>Az élőlények tartásával járó felelősség megismerése, növények és állatok gondozásához kapcsolódó teendők számbavétele (rendszeresség, felelősség, megbízhatóság).</p>
<p>3.4. Takarékoság</p>	<p>A személyes teendők számbavétele a takarékoság körében (víz, villany, fűtés, ruhák megkímélése, zsebpénz beosztása)</p>

**A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM GIMNÁZIUMI HELYI TANTERVE**

<b>Fogalmak</b>	Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód, döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.
-----------------	--

<b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végére</b>	<p>A test és a ruházat gondozása, a kapcsolódó alapvető tevékenységek, szokások ismerete és rendszeres elvégzése.</p> <p>A tanuló környezetében meglévő veszélyforrások ismerete és elkerülése.</p> <p>Takarítóeszközök ismerete, célszerű használata.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak helyes alkalmazása a gyakorlatban, a tömegközlekedés eszközeinek és módjának ismerete, a közlekedési jelzőtáblák utasításainak megértése.</p> <p>Néhány fémegmunkálási, alakítási eszköz és technika elsajátítása, irányítással használati tárgy készítése.</p> <p>Varróeszközök használata, egyszerű öltésekkel varrás.</p> <p>Esztétikus alkotások készítése természetes anyagokból.</p> <p>Makettek, modellek készítése tervrajz alapján, változatos anyagfelhasználással.</p> <p>Az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalók megismerése.</p> <p>Aktív részvétel a család életében, képességének megfelelő feladat vállalásával.</p> <p>Életkorának és képességeinek megfelelően ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.</p>
--	---

**TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

– **ALAPFOGALMAK ISMERETE, ALAPFELADATOK BIZTOS ELSAJÁTÍTÁSA.**

**ÉRTÉKELÉS: 1-5 SKÁLÁN TÖRTÉNŐ OSZTÁLYOZÁS .**